

Mariusz Maziarz

Starszy wizytator Kuratorium Oświaty w Krakowie

Sprawozdanie z wizyty studyjnej w Dublinie (10 – 17 listopada 2013 r)

SPOTKANIA NA DUBLIN CITY UNIVERSITY

1. 11 listopada - wykład dr Gerry'ego Mac Ruairc pt. „System ewaluacji w Irlandii” – zapoznanie ze zmianami w systemie nadzoru Irlandii, które rozpoczęły się w 1990 roku.
2. 14 listopada - spotkanie z pracownikami Centre for Educational Evaluation (Faculty of Humanities and Social Sciences, Dublin City University) prof. Joe O'Hara, prof. Gerrym Mac Namara i dr. Martinem Brownem - zapoznanie z historią i genezą powstania jednostek zajmujących się ewaluacją w Irlandii z historią prowadzenia ewaluacji w Irlandii od strony teoretycznej i naukowo-badawczej.

SPOTKANIE W DEPARTMENT OF EDUCATION AND SKILLS

Spotkanie z Susaną Dylan (*Assistent Chief Inspektor*), z inspektorami oraz z Peterem Archerem – pracownikiem Education Research Centre dotyczące:

1. System szkolenia inspektorów w Irlandii.
2. Irlandzki system edukacji i jego zmiany.
3. Prowadzenie ewaluacji w szkołach.

SPOTKANIE Z INSPEKTOREM - dr Marrie Griffen.

1. Struktura systemu oświatowego w Irlandii.
2. System nadzoru pedagogicznego.
3. Zmiany w nadzorze pedagogicznym.

SYSTEM OŚWIATOWY W IRLANDII.

1. System oświaty w Irlandii obejmuje szkoły podstawowe (primary schools) i szkoły średnie (secondary schools).
2. Obowiązkiem szkolnym objęte są dzieci w wieku od 6 do 16 roku życia.
3. Dzieci w wieku 4-6 lat mogą uczęszczać do szkół podstawowych, które zapewniają im naukę przez zabawę.

PROGRAM WZMOCNIENIA EFEKTYWNOŚCI SYSTEMU NADZORU PEDAGOGICZNEGO I OCENY JAKOŚCI PRACY SZKOŁY ETAP III
Projekt realizowany przez Ośrodek Rozwoju Edukacji w partnerstwie z Uniwersytetem Jagiellońskim i Erą Ewaluacji Sp. z o.o. w ramach
III Priorytetu Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Działanie 3.1 współfinansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego

4. 80% szkół prowadzonych jest przez kościół.
5. W Irlandii funkcjonuje wiele bardzo małych szkół podstawowych, w których zatrudniony jest tylko 1 lub 2 nauczycieli.
6. Nauczyciele w szkołach podstawowych uczą wszystkich przedmiotów i specjalizują się w nauczaniu na danym poziomie.
7. W szkołach średnich (secondary schools) kurs nauczania dzieli się na dwa etapy, po których uczniowie zdają egzaminy. Między I a II etapem kształcenia w szkole ponadpodstawowej uczniowie mogą skorzystać z „roku przejściowego”. Jest to czas kiedy są przygotowani do sposobu nauki, który obowiązuje na II etapie kształcenia w szkole średniej. Zajęcia te mają na celu rozwijanie u uczniów samodzielności w pozyskiwaniu wiedzy z różnych źródeł.
8. Państwo wspiera szkoły w celu poprawy jakości edukacji poprzez wprowadzanie nowych programów nauczania, pomoc w planowaniu rozwoju szkoły oraz wdrażanie programów wsparcia

IRLANDZKA EWALUACJA

I. Ewaluacje prowadzone są w czterech głównych obszarach:

1. Jakość zarządzania;
2. Jakość planowania i autoewaluacji;
3. Jakość nauczania poszczególnych przedmiotów – wyniki.
4. Jakość wsparcia dla uczniów.

II. Ewaluacje dzielą się na

1. krótkie/tematyczne ewaluacje (3-4 dni)
2. ewaluacje całościowe (2-3 tygodnie).
3. ewaluacje przedmiotowe (nauczanych w szkole przedmiotów) oraz niezapowiedziane prowadzone incydentalne

III Założenia irlandzkiej ewaluacji.

1. Ewaluacja całościowa obejmuje następujące obszary: zarządzanie szkołą, planowanie pracy, realizowane programy, proces nauczania i uczenia się, wsparcie dla uczniów.
2. Procedura badania całościowego obejmuje obserwację procesu uczenia się i nauczania, interakcje z uczniami i wgląd w ich prace pisemne, przegląd danych oraz analizę procesów

- planowania wraz z autoewaluacją szkoły, spotkania z różnymi podmiotami oraz ankietowanie uczniów i rodziców.
3. Procedury są określone prawem, a sposób postępowania jest zależny od typu i wielkości szkoły oraz ustalony przez inspektora.
 4. Narzędzia do ewaluacji są jawne, prezentowane na stronach internetowych
 5. Inspekcje kończą się raportem, który zawiera informację o szkole i rekomendacje, jest publikowany na stronie internetowej
 6. Ewaluacja zewnętrzna jest niezapowiedziana, szkoły dowiadują się o przeprowadzanej ewaluacji w dniu jej rozpoczęcia wraz z pojawieniem się inspektorów.
 7. Zwraca się uwagę na ewaluację wewnętrzną prowadzoną w szkołach.
 8. Udostępniane są narzędzia do ewaluacji wewnętrznej ale szkoła może kreować własne sposoby zbierania danych czy analizowania wyników.
 9. Inspektor odwiedza w ciągu kilku miesięcy wszystkie szkoły, aby spotkać się z dyrektorami szkół i przekazać informację nt. ewaluacji wewnętrznej. Wskazany jest też plan, jakie obszary powinny znaleźć się odzwierciedlenie w planach pracy ewaluacji wewnętrznej, np. w latach 2013 - umiejętność pisania i czytania, w następnych latach na zdolności matematyczne.
 10. Obserwacje zajęć prowadzone u każdego nauczyciela (3-4).
 11. Zminimalizowany raport z ewaluacji do 4 stron, nie daje pełnego obrazu szkoły.
 12. Włączono do ewaluacji całościowej uczniów i rodziców (ankiety).
 13. Odpowiedzialny za treść raportu jest jeden inspektor z zespołu.
 14. System edukacji w Irlandii charakteryzuje nieostry podział kompetencji pomiędzy systemem nadzoru a organem prowadzącym – w zasadzie trudno w Irlandii określić kompetencje organu zarządzającego – kościoła,

IV. Problemy irlandzkiej ewaluacji

1. niska partycypacja rodziców w procesie ewaluacji
2. brak informacji zwrotnych w szkołach po ewaluacjach
3. brak realnego wpływu inspektorów na zmiany zachodzące w szkołach
4. dyrektorzy szkół nie potrafią wskazać pozytywnych aspektów, w jaki sposób ewaluacja/inspekcja może wpływać na wyniki pracy szkoły.
5. brak zdaniem dyrektorów szkół jasnych standardów, kryteriów i progów ocen.

WIZYTY W SZKOŁACH

1. Scoil San Treasa:
2. St. Gerard's School
3. St Davids School

Poznano funkcjonowanie szkół,

Prowadzono rozmowy z dyrektorami i nauczycielami

Rozmawiano o:

- Systemie nadzoru i jego zmianach
- Zmiany w systemie edukacji
- Znaczenie ewaluacji wewnętrznej
- Wykorzystywanie danych z ewaluacji zewnętrznej
- System kształcenia nauczycieli.
- Cechach dobrego inspektora

WARSZTATY

Jak korzystając z doświadczeń irlandzkich możemy doskonalić sposób wykorzystania wyników z ewaluacji zewnętrznej.

Podczas pierwszej części warsztatu odbyła się dyskusja nad zagadnieniem wykorzystaniem wyników ewaluacji w polskim systemie.

1. Brak dostępu dyrektorów do danych surowych
2. Brak zainteresowania ze strony organów prowadzących analizą raportów.
3. Brak umiejętności interpretowania i „czytania” raportów przez pracowników JST.
4. Są pojedyncze przykłady dobrych praktyk z wykorzystaniem wyników ewaluacji zewnętrznej.
5. Brak wspomaganie szkół – kto to ma robić?
6. Nieznajomość wymagań przez organy prowadzące.
7. Rodzice i uczniowie jako odbiorcy wyników ewaluacji (raportu).
8. Jak wpływać na dyrektorów szkół i placówek oraz organy prowadzące aby prowadziły analizy wyników ewaluacji (raportów)
9. Raport jako zbiór informacji uzyskanych od wszystkich podmiotów szkoły do oceny dyrektora

Praca w czterech grupach na odpowiedziach na powyższe pytania oraz propozycjami konkretnych rozwiązań w kontekście uczniów i rodziców, dyrektorów i nauczycieli, samorządów i organów wspierających szkoły oraz środowiska, kuratoriów i ministerstwa.

Co można wykorzystać i przenieść do polskiej ewaluacji?

1. Zrezygnować z informowania i zapoznawania szkół z narzędziami na miesiąc przed ewaluacją.
2. Ustalić osobę odpowiedzialną za produkt finalny – raport.
3. Wielkość zespołów dokonujących badania uzależnić od wielkości szkoły i rodzaju ewaluacji.
4. Wprowadzenie obserwacji całego dnia pracy jednego nauczyciela,
5. Zrezygnować z literowej oceny spełnienia wymagań, a opinie pozostawić osobie czytającej raport.